

Vänstern i Stenungsund

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | NOVEMBER/DECEMBER 2021

Klimatet kan inte vänta!

Vi kan och måste öka takten på klimatomställningen.

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

Möt Jens Holm & Elin Segerlind, Vänsterpartiets klimat- och miljöpolitiska talespersoner

Sid 3

Upp till kamp!

Klimatrörelserna höjer rösten

Sid 4-5

Tillsammans fixar vi det

Allt det vi **vill** göra kan vi göra. Men bara tillsammans. Klimatomställningen kräver att våra politiker fattar beslut som är bra för klimatet, oss själva och framtida generationer.

Vi kan gynna det som bygger upp och skapar ett samhälle för alla: ett Sverige med arbetstidsförkortning, ett Sverige som satsar på en klimatsmart industri, ett Sverige där välfärden och omsorgen om varandra går före kortsiktiga vinstintressen.

Genom de stegen var och en kan ta bidrar vi alla. Men det är först när samhället storsatsar på klimatomställningen med massiva investeringar som vi når hela vägen fram.

Vi vill flytta godstransporterna från väg till järnväg och vatten. Klimatinvestera för framtiden och ställa om industrin till samhällsnyttig och grön produktion. Lagstifta bort det som förstör klimatet och skipa klimatskadliga subventioner.

Låt oss klimatsäkra våra städer genom att renovera miljonprogrammet, bygga tiotusentals nya klimatsmarta hyresrätter och skapa städer där människor får ta plats. Städer med utbyggd kollektivtrafik som gör att bilen kan lämnas hemma och bara användas när den behövs.

Ingen tid att vänta. Låt oss kavla upp ärmarna och fixa det här.

FOTO: LEO AHMED

Grön omställning

Framtiden kan inte överlåtas till marknadskrafternas godtycke och vinstmaximering. Ska vi minska storbolagens makt krävs det klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör klimatet.

SID 3

Satsa på skolan

Efter 30 år av privatiseringar har vi en skola där privata skolföretag kan göra obegränsade vinster på skattepengar tänkta för elever. Det är dags att stoppa vinstjakten i skolan.

SID 2

Vuxenstrejk

Klimatet är en ödesfråga. Det är dags för oss vuxna att följa de ungas exempel och strejka för klimatet som Fridays for Future föreslår. När fackföreningsrörelsen tar sitt ansvar för klimatet och utmanar kapitalet finns möjligheten att vinna.

SID 4-5

FRÅGA 4

Vad är den viktigaste åtgärden för en snabb omställning till ett fossilfritt samhälle?

Karin Berg,
35 år, tjänsteperson

– Det är svårt att peka ut en specifik åtgärd, men jag tror på politiska beslut på högre nivåer för att komma åt produktionsfrågan och inte bara konsumtions- och livsstilsfrågor. Jag tänker att klimattullar är ett bra exempel på sådan åtgärd.

Staffan Görander,
69 år, pensionerad läkare

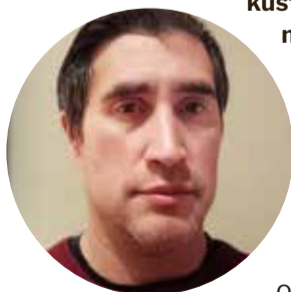
– Vi måste minska vår konsumtion av såväl varor som resande samt satsa mer på att återvinna material. Samtidigt måste det ske en kraftig utbyggnad av solenergi och vindkraft. Dessutom måste de energikrävande industrierna kraftigt minska sin energiförbrukning.

Eva Löfquist Beglert,
60+ år, professor emeritus

– Jag tror att det krävs att staten går in och styr användningen av olika energikällor och mängden utsläpp. Det gäller i första hand reglering av företagen men vi måste alla ta ett större ansvar för vad vi konsumerar och hur vi lever.

Alvaro Diaz, 41 år,
kustbevakare/kustuppsyningsman

– Stora offentliga gröna satsningar inom kollektivtrafik, infrastruktur och minskade utsläpp från industrier, energipositiva byggen av trähus och skatt på nedsmutsning, även på lyxkonsumtion av till exempel stora motorbåtar med stora utsläpp.

LEDARE

Satsa varenda krona på våra elever. Avskaffa marknadsskolan.

Inte en krona. Varenda skattekrona som läggs på skolan ska gå till våra barn och inte en enda krona ska försvinna i vinst till riskkapitalisters fickor.

Sverige skolsystem är världsunikt. Inget annat land i hela världen vill ta efter oss. Efter 30 år av privatiseringar står vi ensam med en skola där privata skolföretag kan göra obegränsade vinster på skattepengar tänkta för elever.

● **När friskolereformen** antogs och marknadsskolan infördes så påstods det att det var för att bevara den lilla byskolan och skapa föräldrakooperativ. Istället fick vi stora skolkoncerner och riskkapitalister som slukar små skolor i snabb takt. Och tro inte att amerikanska riskkapitalister investerar i skolan för att de bryr sig om läskunnigheten bland sjuåringar eller gymnasieelevernas möjligheter att få sitt drömjobb. Det är aktieutdelningar som hägrar.

Vinstjakten i skolan har fått allvarliga följder. Enligt en forskningsrapport från Skolverket så har friskolor ett stort glapp mellan betyg och kunskapsnivå. Det sätts glädjebetyg. Bra betyg för att locka till sig nya elever – och konkurrera på skolmarknaden. Vilket skapar ett orättvist system när det skall sökas in till nästa utbildning.

Marknadsskolan med vinstjakt och nyetableringar leder också till en ökad segregering. Nyanlända elever hamnar alltid i den kommunala skolan eftersom de inte kunnat köa i flera år. Man vill komma åt de lönsamma eleverna och låta mer resurskrävande eleverna vara kvar i den kommunala skolan.

Under lång tid har den kommunala skolan levt med sparkrav. När nya friskolor kommer till kommunen och lockar med glädjebetyg. Då riskerar elever att försvinna, och därmed också inkomster. Men eftersom kostnaderna till största delen består av lokaler och personal så minskar inte dom. Den kommunala skolan tvingas spara ännu mer, och det kommer drabba de kvarvarande eleverna. Samtidigt kan friskolorna dra ner på löner, resurspersonal och lärartäthet – och öka vinsten. Hundratals miljoner försvinner iväg i vinster. Pengar som var menade att skapa bättre förutsättningar för alla Sveriges elever.

Elever är inte kunder och skolan inte en marknad. Bort med vinstjakten i skolan. ■

Jessica Wetterling
riksdagsledamot
Vänsterpartiet Väst

Klimatet kan inte vänta!

Nu skärper vi miljö- och klimatpolitiken!

I FN:s klimatpanels nya rapport var slutsatsen tydlig – det går för långsamt. ”Slutsatsen blir att vi måste öka omställningstakten”, säger Jens Holm, Vänsterpartiets klimatpolitiska talesperson, och Elin Segerlind, miljöpolitisk talesperson.

– **Det görs för lite** och slutsatsen från FN:s senaste klimatrapport är att vi måste öka omställningstakten, menar Elin Segerlind.

I sina nya klimatmotioner ställer Vänsterpartiet krav på både hållbar och socialt rättvis omställning. Jens Holm menar att en rättvis omställning i praktiken betyder att de som påverkar klimatet mest också måste ta det största ansvaret i klimatomställningen.

– Vi vet att den rikaste tiondelen i världen står för nästan hälften av världens utsläpp och även i Sverige står den rikaste tiondelen för oproportionerligt stora utsläpp. Därför formulerar vi förslag som bygger på att de rikaste måste gå före och minska mest, säger Jens Holm.

Elin Segerlind

”Vi vill skapa förändring med start i dag. Våra motioner har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Vänsterpartiet ställer nu hårda klimatkrav i sina tre nya klimatmotioner. Vad är det gemensamma temat i dessa?

– Det är kraftfulla åtgärder nu direkt, säger Elin Segerlind. Vi har också med åtgärder i dem som också är framåtsyftande men vi vill skapa förändring med

start i dag. De här motionerna har som mål att pressa på Sverige och ta större kliv i omställningen redan idag.

Som svar på FN-rapporten i augusti om klimatkrisen skärper nu Vänsterpartiet sina klimatmål. Till exempel flyttas Vänsterpartiets nollutsläppsmål av skadliga växthusgaser fram från 2040 till 2035. Idag har Sverige målet att nå nollutsläpp år 2045.

Vänsterpartiets skuggbudget består av ett batteri av miljö- och klimatreformer. Vilka reformer kan lyftas fram som extra viktiga?

– Alla dessa frågor hänger egentligen ihop, det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst för ett fåtal, säger Jens Holm.

När det kommer till miljöpolitiken lyfter Elin Segerlind skogen som extra viktig. Hon varnar för att vi lätt glömmet bort dimensionen biologisk mångfald och artkrisen som en del av klimatkrisen:

– Vi ska bruka våra skogar och vi ska bruka dem hållbart. Samtidigt behöver vi skydda våra skogar för att behålla en bra kolsänka och ge en bra livsmiljö för våra arter, säger Elin Segerlind. Målet är att skydda den lilla andel gammelskog som finns kvar och främja kalhyggesfritt skogsbruk.

I klimatpolitiken är målet tydligt, minska storbolagens grepp över planeten och öka den demokratiska styrningen. Enligt Jens Holm krävs det två saker

”Alla dessa frågor hänger ihop – det är ett samhälle som är riggat kring kortsiktig vinst”

Jens Holm, klimatpolitisk talesperson för Vänsterpartiet

Jens Holm

”Det krävs två saker för att minska storbolagens makt: Klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet.

för att göra det: klimatinvesteringar för framtiden och regleringar som lagstiftar bort det som förstör och hotar klimatet:

– När vi säger reglera så vill vi som ett exempel förbjuda nybilsförsäljningen av diesel och bensinbilar senast 2025 och vi vill ha en ”Lex Preem” där nya företags utsläpp som etableras ska provas utifrån klimatmålen, säger Jens Holm.

Det andra som behövs är kraftfulla investeringar:

– Det är dags att investera i kollektivtrafik och järnväg och bygga om våra städer kring människors behov med stora grönområden. Vi vill även ha en grön statlig investeringsbank på 100 miljarder kronor som kan ge förmånliga lån till både det offentliga och privata att kunna göra gröna investeringar, säger Jens Holm.

Text: Peter Hang
Foto: Leo Ahmed

KRÖNIKA

Idén kom från Kalifornien

Det såg ut att gå åt skogen. Året var 1991 och det var val. Inte bara skulle Sverige frivilligt välja Carl Bildt till sin ledare, allt som var vänster ansågs ute och fruktansvärt gammalt. Vänstern slog inte bara huvudet mot en kompakt vägg av liberalism – vi mötte noll förståelse för att vi vågade nämna klimathotet (som då kallades ”växthuseffekten”).

Trots att FN sedan 1987 hade utmålade detta som en fråga om liv och död fanns inga riktiga alternativ och en otroligt stark oljeindustri. Därför hände ingenting och de flesta sa ”jaja”, nu pratar vi om att skatterna är för höga. I bästa fall hade liberalerna en tung idé om hur vi skulle rädda klimatet, nämligen att marknaden skulle lösa frågan. Idén kom från Kalifornien.

Jag vet, allt detta låter som ett skämt, men 2021 – vad har egentligen hänt? Klimatet är nu ännu mer akut hotat, men alla rullar på som vanligt. Jo, någonting har hänt. För det första vet i stort sett alla idag att klimatet är en ödesfråga. Vi behöver inte upplysa folk om hotet – vad de väntar på är politisk action. För det andra är alternativen till fossil energi idag fullt utvecklade, och till och med billigare än kol och olja. För det tredje hämtar vi inte vårt samhälles centrala idéer från marknadsliberala filosofer i Kalifornien, bland annat för att Kaliforniens alla skogar snart brunnit ner.

Det är vårt ansvar att genomföra omställningen, att inte bara prata, utan göra. De andra har haft 30 år på sig.

Aron Etzler
partisekreterare
Vänsterpartiet

Upp till kamp mot kollapsen!

Dags för en vuxenstrejk mot den globala uppvärmningen? Eller grön revolt i byarna? Vi har talat med några av de rörelser som driver på.

Texter: Per Längby

- Sätt större tryck!

Så vad bör göras?

– Ett svar är att vi måste sätta ett oerhört starkt tryck på beslutsfattarna, säger Samuel Jarrick på Extinction Rebellion.

● – Utsläppen av koldioxid har fortsatt att öka. Allt fler ser en förestående klimatkollaps i närtid. Men få är beredda att ändra livsstil, och politiken ger sken av att det finns förhandlingsutrymme.

– På senare tid har den berättelsen kommit lite i gungning, medger Jarrick.

Samuel Jarrick, Extinction Rebellion

Samtidigt ersätts inte idén om ständig tillväxt av mindre populära åtgärder trots att det är så bråttom.

Medborgarråd

Extinction Rebellion förordar bland annat en praktiserande demokrati med medborgarråd. Med utgångspunkt från vetenskapen kan dessa lägga förslag på åtgärder som man enats om. Inför och under aktioner tar man gemensamma beslut, grupp för grupp, tills alla är eniga om vägen framåt.

– Personligen är jag för breda koalitioner där även arbetsplatser blir indragna i arbetet, säger Samuel Jarrick. Hittills har facken varit alltför sen på bollen. Varför inte en vuxenstrejk, som Fridays for Future föreslår?

Strejkvapnet

Genom historien har strejkvapnet använts för att få större andel av en växande kaka. I klimatkrisens spår känns det som att kakan snarare krymper.

– De som konsumerar mest måste förstås minska mest. Det är också de som gör de största klimatavtrycken. För oss andra handlar det om vilket samhälle vi vill ha; om staden, fritiden och att frigöra utrymmen.

– Hellre det, säger Samuel Jarrick, än att naturen själv fixar katastrofen medan vi passivt tittar på.

- Stoppa utvinning av fossiler!

Kommuner vägrar vindkraft och det letas efter olja i Arktis. För Ellie Cijvat i Jordens vänner är det upp-och-ned-vända världen.

● – Det finns inget viktigare än att stoppa uttaget av fossila bränslen, säger Ellie. Hon tycker sig se små tecken på en omsvängning i klimatdebatten.

– Allt fler länder sätter upp klimatmål, även om de ännu inte är tillräckligt skarpa. Det gäller även den svenska energiöverenskommelsen.

Snabbare

Enligt denna ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser 2045.

– Det är för sent. Vi måste minska förbränningen mycket snabbare även om det är en jättestämning för välfärden, hävdar hon.

En av många åtgärder är att minska energiåtgången. Andra länder och städer visar vägen medan svenska kommuner bromsar.

Gröna tak

– I Frankrike kräver staten att alla nya tak ska förses med grönska eller sol-

Ellie Cijvat, Jordens vänner

celler. I städer som Paris och i mitt hemland Nederländerna satsar man på cykelleder och trädplanteringar med otroliga resultat, berättar Ellie Cijvat.

Den svenska kommunens ställning är stark, och kan bromsa nödvändiga klimatsatsningar. Vår egen bekvämlighet hindrar förändrat beteende. Därför behövs det både morot och piska, menar Cijvat.

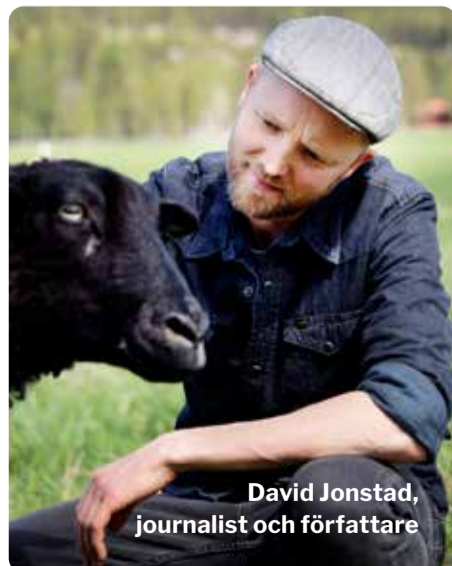
– Vi måste både minska bilåkandet och underlätta för kollektivt resande. Allt fler ser det. I dag har hemester kanske blivit ett alternativ till att flyga till Thailand?

- Bygg ett robust samhälle!

En ny grön våg?

Under hotet av en annalkande klimatkollaps väljer allt fler att bosätta sig i små byar på landet. En av dem är David Jonstad, journalist, författare och månskensbonde i Stora Skedvi i Dalarna.

I höst kommer han ut med boken Meningen med landet – Min väg till ett jordat liv.

David Jonstad, journalist och författare

Vilken enskild fråga är mest akut?

● – Resiliens. Vi behöver bygga ett robust samhälle som inte faller omkull när det blåser upp till storm. Klimatförändringarna är inte längre ett hot, de är ett faktum som kommer innebära mer och värre extremväder. Främja exempelvis ett mer småskaligt, diversifierat och lokalt förankrat jordbruk som kan öka självförsörjningsgraden. Det kommer vara betydligt mer värdefullt än laddstolpar.

Hur klarar vi en omställning på lång sikt?

– En omställning till ett samhälle där vi kan leva goda liv inom planetens gränser, vilket innebär ett samhälle som inte är

beroende av massiv användning av energi och andra resurser. På sikt går det inte att förhandla om detta, vi kommer att behöva anpassa oss, men ju tidigare vi påbörjar omställningen desto lättare går det.

Vilka är de största hindren för en klimatomställning?

– Att vi är så fast i framgångssagan – berättelsen om hur vår industriella civilisation befinner sig på en evigt uppåtgående kurva. Först när vi inser att jakten på ständig tillväxt både får oss själva och planeten att må dåligt är det möjligt att genomföra omställningen till ett verkligt hållbart samhälle.

Omställning kräver tryck underifrån

Genom stormar, översvämningar och skogsbränder blir klimatkrisen synlig. – Men kapitalet är blint. Om vi vill ha en förändring så måste vi sätta makt bakom orden, nu som alltid.

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

● Det säger Lars Henriksson, Volvoarbetare och klimataktivist. Jobbet och miljöintresset har gått hand i hand sedan 70-talet. Han har aldrig trott att kapitalägarna godvilligt skulle vara beredda att ge upp något av sitt.

– För aktieägaren går alltid omsättningen i företaget före all annan hänsyn. Om vi inte hade mobiliserat mot kapitalet hade vi inte haft åtta timmars arbetsdag, allmän rösträtt eller fackliga organisationer.

Strejk för klimatet

Skulle man kunna gå i strejk för att rädda klimatet?

– Frågar man facket så säger det att "sånt sysslar vi inte med". I stället förlitar man sig på olika tekniklösningar. Men vi kan utmana facket! säger Henriksson.

Det är bara massmobilisering mot kapitalet som kan rädda klimatet, anser Lars Henriksson.

Främst måste dock motståndet växa fram underifrån, hävdar han.

– Vi har abdikerat från att kontrollera produktionen och att skapa det goda arbetet.

Fabriken är som en maskin som kan skapa såväl nyttigheter som skräp; mänskliga värden för alla före profit till ett fåtal; järnvägsvagnar i stället för bilar; klimatsmarta produkter hellre än subventioner till bilindustrin.

Gemensamma insatser

– Varje litet steg vi tar har betydelse och stärker vårt kollektiva självmedvetande,

på den egna arbetsplatsen och i politiken, säger Lars Henriksson. Det kan vi göra i vissheten att det samhälle vi lever i är frukten av gemensamma insatser som borde gynna det stora flertalet, men så ser det inte ut i dag.

– En överväldigande opinion ser klimathotet. Nu måste denna ta steget fullt ut och ta kamp mot klimatets värste fiende, det ansiktslösa kapitalet och dess försvarare, menar Lars Henriksson.

Lägg ansvaret där det hör hemma!

Ska den ensamstående mamman skämmas för att hon inte köper den dyrare, ekologiska biffen? Nej, lägg ansvaret högre upp!

● Det menar Misse Wester, psykolog och professor vid avdelningen för risk och säkerhet vid Lunds tekniska högskola, LTH.

– Biffen-bostaden-bilen har blivit ett mantra. Egentligen borde vi studera företagsledarna med samma entusiasm. Hur tänker de?

Enligt det Nobelprisbelönade begreppet "nudging" går det att manipulera den enskilde medborgaren att göra rätt val. Kanske är det viktigare att förstå varför man väljer att flyga, trots att resan bidrar till att förstöra klimatet?

Räkna baklänges! säger Misse Wester. Vem står för de största utsläppen?

Fridays for Future vid stadshuset i Malmö

FOTO: ANNA BOKSTRÖM

Inrotad vana

– Vi vet ju att det tar lång tid att ändra en inrotad vana, säger Misse Wester.

Och ovanor kan man ju alltid moralisera över. Till vilken nytta?

– Det känns förmodligen lite väl avlägset att din källare dränks i vatten om tjugo år på grund av vardagsbeslut som du tar i dag, tror Wester. Kanske är det någon annan som måste ta de beslut som krävs för att detta inte ska hända?

I stället förväntas enskilda konsumenter ta det fulla ansvaret för klimatomställningen genom att var för sig skaffa elbil, montera solpaneler och tugga vegetariskt.

Hela fordonsflottan

– Men vi vet från beräkningar i USA att om alla hushåll ställer om skulle det minska klimatutsläppen med endast sju procent. Jämför det med att en VD vågar ersätta hela koncernens fordonsflotta med elbilar! framhåller Misse Wester.

Hon anser att samhället viker sig för marknaden, som om vore den oberörbar.

– Men det är bara att räkna baklänges. Var sker de största utsläppen?

Klimathotet kräver ökad jämlikhet

Det är de rika – både globalt och i Sverige – som genom sitt sätt att leva orsakar störst klimatutsläpp. När en större andel av ekonomin går till gemensamma investeringar och välfärd istället för ökad privat konsumtion för de

som redan har mest blir det enklare att minska utsläppen. Vi vill dessutom öka anslagen till de internationella klimatfonderna och införa ett klimatbistånd.

KRÖNIKA

Dags för klimat-rättvisa!

Att världen och Sverige befinner sig i en klimatkris går inte att blunda för. Om vi inte minskar våra utsläpp kan konsekvenserna bli förödande.

Vi måste kraftigt minska utsläpp som beror på konsumtion i Sverige. De som släpper ut mest behöver också stå för de största minskningarna. Vi måste använda våra gemensamma resurser för att ställa om. Det är helt avgörande för det samhälle och den framtid vi vill ha.

I över 30 år har vi haft skattesänkningar som främst gynnat de rika. Ungefär lika länge har klimathotet på allvar varit känt. Trots det växer utsläppen och de rikaste bidrar mest till det. De drar ifrån inte bara ekonomiskt utan med en livsstil som avsägar sig allt ansvar.

Det är ingen slump att klimatet och den ekonomiska ojämlikheten går ut för samtidigt. Det handlar om politiska beslut. Istället för att ta ansvar har regeringen fortsatt med fler skattesänkningar.

Omställningen måste ha ett tydligt rättviseperspektiv. Det är inte bara klimatpolitikens ansvar, utan även den ekonomiska politiken måste förändras för att uppnå klimaträttvisa. Vi måste satsa på såväl omställning som minskade klyftor och stärkt välfärd. Mer av våra resurser måste gå till gemensamma investeringar istället för till lyxkonsumtion.

Klimatomställningen är gemensam, och då måste vi satsa på det som omfördelar och krävs för en grön omställning. Vi kan inte acceptera de rikaste 10 procentens livsstil, tvärtom måste de börja betala för den. Det är dags för klimaträttvisa.

Jessica Wetterling, riksdagsledamot Vänsterpartiet Väst

Utbyggd kollektivtrafik räddar klimatet

I skrivande stund har restriktionerna precis lättat, och regionens invånare börjar försiktigt våga sig ut i samhället igen. Äntligen, säger vi! Det innebär att vi kan vända trenden, fler kan ställa bilen och fler kan börja använda kollektivtrafiken igen.

● För det är ju så, i krig och pandemi är allt tillåtet. Restriktionerna har bett alla som kan att lämna kollektivtrafiken till dem som inte har något alternativ till resande. Men när vi börjar tänka på en tid efter pandemin, måste vi öka satsningen på kollektivtrafiken igen.

– Vänsterpartiet är det enda partiet i Västra Götalandsregionen som vill frysa biljettpriserna, säger Louise Jeppsson, ersättande regionråd för Vänsterpartiet i Västra Götalandsregionen och styrelseledamot i Västtrafik AB.

– Vi vill även lägga mer pengar på att bygga ut kollektivtrafiken, vilket är det viktigaste vi kan göra för att locka fler invånare att vilja resa tillsammans och minska koldioxidutsläppen.

Väldigt få saker kan ersätta en bilresa, om det inte finns alternativa färdmedel istället.

– Ingen kan kräva av invånarna i vår region att sluta köra bil och rädda klimatet alldeles själva, om det inte finns fungerande kollektivtrafik på plats först, säger Louise Jeppsson.

– Vi i Vänsterpartiet ser det samban-

det och vi vill skapa förutsättningarna för att minska våra utsläpp tillsammans.

Vem tar ansvar?

Regionens mål är att fördubbla antalet resor i kollektivtrafiken från år 2006 till år 2025. Det är egentligen alla partier överens om, men det är bara Vänsterpartiet som gör vad som krävs för att uppnå målet när pandemin gjort att det krävs omtag. Då kan Västra Götaland möta koldioxidbudgeten och minska utsläppen med minst 16 procent om året till år 2040.

Regionens politiker är de som kan ta besluten, och som måste erbjuda nya lösningar innan de gamla tas bort. De blågröna gör tvärtom just nu, de lutar på att marknaden

Louise Jeppsson (V), ersättande regionråd i Västra Götalandsregionen, styrelseledamot i Västtrafik AB.

ska justera de stigande bensinpriserna och erbjuder inga alternativ till dem som måste köra bil. De vill inte heller sänka biljettpriserna på kollektivtrafik, tvärtom. Marknaden gynnar dem som har råd att betala sitt drivmedel och som inte behöver förändra sitt beteende alls, på klimatets bekostnad.

Jämlikhetsfråga

Vänsterpartiet ser en fungerande, väl utbyggd kollektivtrafik som en jämlikhetsfråga. Att få tillgång till hela samhället, att kunna arbeta och leva oavsett var du bor, att få ta del av välfärden.

Vill vi minska trängseln, då måste vi sätta in fler linjer och turer. Närtrafiken och den anropsstyrda trafiken måste vara tillgänglig även på helger och kvällar. Ska alla ha råd att åka, då måste regionen erbjuda låga biljettpriser och på sikt helt avgiftsfri kollektivtrafik.

Först när det är gjort kan våra invånare välja att ställa bilen och rädda miljön.

Andrea Berglund

Vänsterpartiet Västra Götalandsregionen vill ha

1. Fossilfria färdmedel.
2. På sikt avgiftsfri kollektivtrafik.
3. Bättre pendeltrafik mellan orter.
4. Anropsstyrd trafik även kvällar och helger.
5. Kollektivtrafiken i egen regi.
6. Rusta upp de regionala järnvägarna.

Västtrafik. Biljettpriserna borde vara lägre än i dag så att priset inte är ett tillgänglighetshinder. Den som valt att skaffa en bil, eller använda sin fossilbränsle drivna bil mer, ska lockas tillbaka till att resa kollektivt, menar Vänsterpartiet.

Foto: Peter Wahlström (mediebank VRegion)

Foto: Allan Karlsson (mediebank VRegion)

Lättare att göra rätt

Det ska alltid vara billigare att ta det klimatvänliga alternativet, exempelvis att ta tåget istället för att flyga. Vänsterpartiet vill införa en träffsäker vägslitageavgift för tunga last-

bilar och progressiv flygskatt. Inkomsterna från dessa skatter ska gå till investeringar för billigare och bättre miljövänliga resor och transporter.

Naturskyddsföreningens ordförande om klimat och politik

Med en kvarts miljon medlemmar i ryggen kan man påverka

I sju år har Johanna Sandahl varit ordförande för Naturskyddsföreningen. I somras blev hon omvald. Vi frågade vad hon tycker om regeringens klimatbudget och den förda politiken.

● – Senast jag blev frustrerad var framför Agendas klimatspecial. Det var uppenbart att en del politiker struntade i vad forskarna sa.

Om tv-rutan lämnade mer att önska kommer satsningarna i regeringens budget med en del bra nyheter.

– Åtgärder kring ett hållbart transportsystem, förstärkningar i industriklivet, klimatklivet och energisteget, framhåller Sandahl. Även signaler om kompetensförsörjning, hur man går härifrån till nästa steg genom rätt arbetskraft.

I vårt samtal går Sandahl metodiskt vidare till det som saknas, här får hårda siffror visa att Sverige inte är på väg åt rätt håll.

– Det gäller inte minst kring de klimatskadliga subventionerna som fortfarande finns kvar. Vi betalar för att göra någonting dåligt.

Enligt Naturskyddsföreningen handlar det om subventioner på 30 miljarder kronor i skatteundantag. Att jämföra med de 15 miljarder i årets budget som är öronmärkta för klimat- och miljöfrågor.

Stora frågor på dagordningen

Som ordförande för Sveriges största miljöorganisation har Sandahl en nära insyn i politikernas attityder gentemot klimatet.

Över 200 000. Så många medlemmar har Sandahl bakom sig i organisationen.

– Jag saknar känslan av krismedvetenhet, förklarar hon. Det finns många bra förslag men det är inte i närheten av det som krävs.

Ett av organisationens egna förslag visar hur hög ambitionsnivån måste vara.

– Vi vill se ett fossilförbud som börjar gälla från 2030.

Sandahl bedömer att det juridiska ramverket, även på EU-nivå, inte hindrar ett sådant förbud. Hon nämner Finlands förbud mot användning av kol i energisektorn från 2029 som ett exempel.

– Men det krävs ett politiskt mod och politisk vilja.

Förutom mod är Sandahls rekommendation till Sveriges politiker att alltid tänka utifrån en koldioxidbudget.

– Vårt utsläppsutrymme är väldigt litet, det krävs verkligen krafttag för att vi inte ska låta andra länder dra ett större lass.

Hon trycker även på den biologiska mångfalden och dess koppling till klimatkrisen, där den ena förvärrar den andra, och omvänt.

– Ju bättre naturen mår desto lättare blir det för oss att hantera klimatförändringen. Den förstäelsen skulle jag vilja se mer av.

Naturskyddsföreningens roll då? Sandahl nämner medlemstillströmningen som avgörande.

– Tack vare att vi har många medlemmar har vi möjligheten att vara en politisk blåslampa och driva på politikerna att fatta modiga beslut, avslutar Sandahl.

Fossilfritt 2030. Ett av Naturskyddsföreningens mest centrala krav är att Sverige ska införa fossilförbud från år 2030.

Hallå där Andreas Malm
Andreas Malm, forskare och författare som skrivit *Stormens utveckling – att leva i den globala uppvärmningens tid*

Vad ska vi kräva av våra folkvalda?

En god början: nationalisera Lundin Energy. Ett företag som profiterar på olja med ständigt ökad produktion har inget existensberättigande. Det är att betrakta som en kriminell entitet (oaktat att den är misstänkt för folkrättsbrott i Sudan). Ställ om Lundin Energy till ett ofientligt bolag som lagrar koldioxid under jord. Detta är ingen obetydlig aktör: Lundin Energy upptäckte det norska oljefält som snart har störst produktion i Europa. Hur kan det få fortgå? Vilket parti vågar föreslå det uppenbara – att expropriera vårt ledande klimatbrottsyndikat?

Vad måste klimatrörelsen göra för att vinna?

Eskalera på alla fronter, bredda, fördjupa, skaka av illusioner om att stå bortom politikens konfliktlinjer, ställa in siktet på fossilkapitalet och harmoniera klimatkampen med arbetarklassens intressen.

Varför är industrin en prioriterad klimatfråga?

Partiledaren Nooshi Dagostars turné i Sveriges bruksorter är i full gång. Men varför är fossilfritt stål och vätgasanläggningar en viktig del av Vänsterpartiets klimatpolitik? Sandro Scocco, partiets nya chefsekonom har svaret.

Sandro, varför fokus på industrin, varför är det en prioriterad klimatfråga?

– För att klimatomställningen måste gå snabbare. Det är inte det enda fokuset men det är en prioriterad fråga eftersom industrin, tillsammans med transportsektorn, är Sveriges största utsläppare.

Stålindustrin står på egen hand för ungefär en tiondel av Sveriges koldioxidutsläpp. Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats. Trots att en sådan omställning är ett enormt projekt är den nödvändig om vi ska

klara oss kvar här på planeten. Dessutom kan den skapa fler och bättre jobb där de behövs som mest och högre livskvalitet. Men det kräver att staten och vi medborgare investerar, marknaden kommer inte lösa det.

Vad behövs för att nå dit?

– Vi behöver göra det möjligt för industrin att fungera utan fossila bränslen. Då måste vi investera rejält i grön el, både i vår förmåga att producera den men också i hur den ska lagras och sedan fördelas i landet. Vi har möjlighet att producera enorma mängder klimatvänlig el här i landet, genom vattenkraft, vindkraft och restprodukter från skogen. Men både produktion, lagring och elnät

måste byggas ut inför framtiden. Det kommer att behövas speciellt när vi går över till eldrivna bilar. Även om järnväg och kollektivtrafik byggs ut ordentligt så kommer vi att behöva ha kvar en del biltrafik. Det är en övergång som måste göras med stor hänsyn till vilka som har lätt respektive svårt att ställa om, men den måste göras.

”Kan vi genomföra en grön omställning i industrisektorn har vi gjort en fantastisk klimatinsats.”

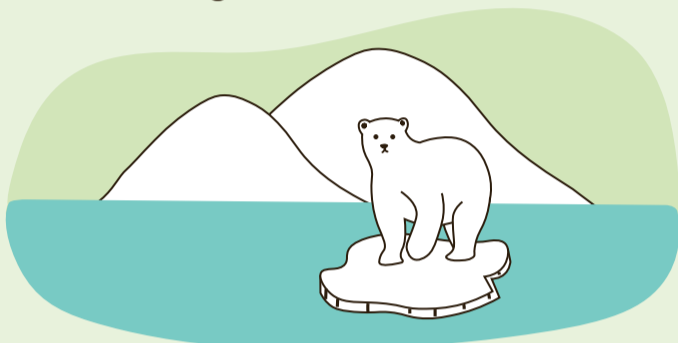
Vänsterpolitik för klimatet

Det är nu vi kan bygga vår framtid!

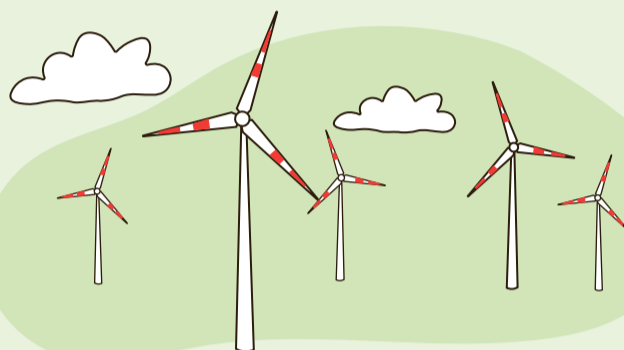
NOLL skadliga investeringar

Alla investerade och spenderade kronor och resurser måste användas rätt – stop till alla skadliga subventioner och driftsstöd. Våra gemensamma pengar som pensionsfonder, kommunernas och statens resurser ska användas för och investeras i hållbar utveckling.

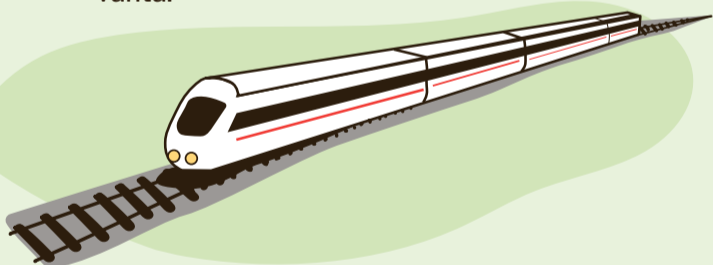
Stoppdatum för fossilberoendet

Kol, olja och fossilgas måste ersättas med förnybar energi senast 2030. Det kräver massiva investeringar av staten. Fossila drivmedel måste ersättas av bland annat eldrift och biogas inom transportsektorn senast 2035.

280 miljarder till nya järnvägar

Du ska kunna bo i hela Sverige, gods-transporter ska flyttas från väg till järnväg. Vi vill se en kraftigt utbyggd järnvägstrafik i hela Sverige. Bygg hela Norrbotten-banan, lägg dubbelspår mellan Gävle och Härnösand, bygg höghastighetsbanor mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Pengarna finns och klimatnödläget gör att vi inte kan vänta.

Bygg hållbara och klimatsmarta städer

Över hela landet måste bostäder renoveras och energieffektiviseras, tiotusentals nya hyresrätter till rimliga hyror byggas och fungerande kollektivtrafik som kan ersätta massbilismen i städerna utvecklas. Det ställer om våra städer och skapar gröna jobb.

100 miljarder i en grön investeringsbank

Industrin måste ställa om. Sverige ska producera samhällsnyttiga varor med riktigt låga eller inga utsläpp som kan exporteras. Framtiden kan inte överlåtas till marknadskrafternas godtycke och vinstmaximering – framtiden kräver en aktiv statlig industripolitik med en investeringsbank som gör det möjligt med en grön omställning.

Omfördela ekonomin: arbetstidsförkortning

Istället för vinstmaximering: en generell förkortad arbetsvecka som gör att vi har tid för liv och umgänge. Istället för allt mer växande privata förmögenheter: satsar på välfärden och offentlig konsumtion som skolor, äldreomsorg, kultur och vården.

